

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12 jula 2019.
Nr. ref.: RK 1393/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI156/18

Podnosioci

Verica (Aleksić) Vasić i Vojislav Čađenović

**Ocena ustavnosti presude AC-I-16-0207-A0001- A0006 Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku
agenciju za privatizaciju od 31. maja 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Verica (Aleksić) Vasić i Vojislav Čađenović iz Beograda, Republika Srbija (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Vlastimir Petrović, advokat iz Gračanice.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće), AC-I-16-0207-A0001-A0006 od 31. maja 2018. Osporenu odluku je pošta u Beogradu primila 11. juna 2018. godine i prosledila podnosiocu zahteva 16. juna 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena osporene presude, kojom se po navodima podnosilaca zahteva uskraćuje njihovo pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća DP "Metohija remont" iz Peći (u daljem tekstu: DP "Metohija remont").
4. Podnosioci zahteva tvrde, da su osporenim odlukom povređena njihova prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46. [Zaštita Imovine], kao i član 6. (Pravo na pravično suđenje) i član 14. (Zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 12. oktobra 2018. godine, Sud je primio zahtev podnosilaca.
7. Dana 16. oktobra 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajram Ljatifi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzie Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
8. Dana 22. oktobra 2018. godine, Sud je obavestio pravnog zastupnika o registraciji zahteva i tražio da podnese Sudu punomoćje koje dokazuje da su ga podnosioci zahteva ovlastili da ih zastupa pred Sudom.
9. Dana 22. oktobra 2018. godine, Sud je dostavio kopiju zahteva Žalbenom veću.
10. Dana 5. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo punomoćje koje je Sud od njega tražio.
11. Dana 20. juna 2019. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica slučaja

12. Dana 14. jula 2011. godine, DP "Metohija remont" je privatizovano.
13. Dana 10. marta 2012. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) je objavila privremeni spisak zaposlenih radnika koji su stekli pravo na udeo od 20% od privatizacije DP "Metohija remont" (u daljem tekstu: udeo od 20%). Podnosioci zahteva nisu bili na tom spisku.
14. Dana 3. maja 2012. godine, KAP je objavila konačni spisak radnika koji su stekli pravo na udeo od 20%. Podnosilaca zahteva nije bilo ni na ovom spisku.
15. Dana 23. maja 2012. godine, podnosioci zahteva su podneli žalbu Specijalizovanom veću Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veće), ovom žalbom podnosioci zahteva su tražili da ih KAP uključi u spisak radnika koji su stekli pravo na udeo od 20%, tvrdeći da su diskriminisani jer su rešenjem KAP stavljeni u neravnopravnu poziciju i nisu bili u stanju da ostvare svoja prava zagarantovana važećim zakonima na Kosovu.
16. Dana 23. avgusta 2016. godine, Specijalizovano veće je presudom C-II-12-0017 odbilo žalbu podnosilaca zahteva kao neosnovanu zbog nedostatka materijalnih dokaza, konkretno, radne knjižice ili matične knjige radnika.
17. Neutvrđenog datuma, podnosioci zahteva su uložili žalbu Žalbenom veću protiv presude Specijalizovanog veća.
18. Dana 31. maja 2018. godine, Žalbeno veće je presudom AC-I-16-0207-A0001-A0006 potvrdilo presudu [C-II-12-0017] Specijalizovanog veća i u delu (A-0004 i A-0005) obrazloženja presude Žalbenog veća koji se tiče podnosilaca zahteva stoji:

„Žalbeno veće smatra da je specijalno veće ispravno odlučilo kada je odbilo prigovor kao neosnovan zbog nedostatka materijalnih dokaza kao što su radna knjižica ili matična knjiga, kojima bi se potvrdilo da je podnosilac prigovora bio radnik pomenutog DP. Žalbeno veće smatra da podnosioci prigovora nisu dostavio dokaze kojima potvrđuje da ispunjavaju kriterijume koji su propisani članom 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13 kako bi bio uključen u konačni spisak radnika koji ostvaruju pravo na isplatu dela od 20%.“

Navodi podnosioca

19. Podnosioci zahteva navode da su im osporenim odlukama povređena prva zagarantovana članom 24. [Jednakost pred Zakonom] Ustava povezano sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) Konvencije, članom 31. [Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje] Ustava povezano sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Konvencije kao i članom 46. [Zaštita Imovine] Ustava.
20. Što se tiče navodne povrede člana 24. Ustava i vezi sa članom 14. Konvencije, podnosioci zahteva po prvi put pred Sudom navode, " *pravo na jednakost*

pred zakonom prekršeno u postupku pred KAP, u kom postupku je kao validni i relevantni dokaz postojanja radnog odnosa za mnoge radnike albanske nacionalnosti bila tvrdnja da je u ovom DP radio do 1990. godine ili do 1991. godine, kao i da je radna knjižica uništena. Čak je i u postupku pred Žalbenim većem PKVS za pitanja koja se odnose na KAP jedan od materijalnih dokaza "Potvrda ministarstva rada i socijalne zaštite" bila dovoljna za utvrđivanje postojanja radnog odnosa u odnosu na Albance, a nedovoljna za podnosiocima ovog zahteva, iako je i period obuhvaćen potvrdom bio isti, baš kao i u slučaju podnosilaca zahteva." U prilog gore navedenim tvrdnjama u vezi nejednakog tretmana podnosioci zahteva prilažu presudu AC-I-16-0207 od 31. maja 2018 godine, ukazujući na obrazloženje u vezi žalioaca A-0003 za F. M.

21. *Što se tiče navodne povrede člana 31. Ustava, i vezi sa članom 6. Konvencije, podnosioci zahteva navode, "Iako niti jednim propisom nije predviđeno da je radna knjižica isključivi dokaz o postojanju radnog odnosa, ova okolnost je uzeta kao jedina validna i odlučujuća. U postupku pred KAP, kao i pred PKVS za pitanja koja se odnose na KAP pozitivnim propisima predviđeno je da se činjenica postojanja radnog odnosa može dokazivati izjavama svedoka, ali usmena rasprava nikada nije održana ni u jednom od sprovedenih postupaka, na koji način podnosiocima zahteva nije data mogućnost dokazivanja svog radnog odnosa. Ovo naročito treba ceniti s obzirom na nepostojanje odredbi Zakona o KAP kojim se uređuju pravila postupka, kao i da je upravo ovim Zakonom isključena primena Zakona o opštem upravnom postupku."*
22. *Što se tiče navodne povrede člana 46. Ustava, podnosioci zahteva navode: "Podnosioci zahteva ističu i da su obaveze DP, kao poslodavca, i njih kao zaposlenih bile regulisane odredbama Zakona o udruženom radu i da je članom 219. ovog Zakona propisano da je u slučaju prestanka radnog odnosa zaposlenom neophodno dostaviti pismenu odluku o prestanku radnog odnosa, u kojoj se navode razlozi prestanka i pouka o pravnom leku. Ovakva pismena odluka nikada nije dostavljena podnosiocima zahteva, a od dana preuzimanja nadzora nad DP "Metohija remont" ni KAP, a ni rukovodstvo ovog DP nakon juna 1999.godine, nisu preduzeli niti jednu radnju u cilju vraćanja podnosilaca zahteva na posao. Ove činjenice sasvim jasno ukazuju da je njihovo pravo na rad povređeno. "*
23. *Podnosioci zahteva u nastavku navode: "Podnosioci zahteva posebno naglašavaju da podnošenjem zahteva za ocenu ustavnosti presude AC-I-16-0207 od 31.05. 2018.godine ne izražavaju svoje nezadovoljstvo ishodom postupka, već od Ustavnog suda zahtevaju da utvrdi povredu Ustava u postupcima koji su vođeni radi utvrđenja prava na udeo od 20% od prihoda ostvarenog privatizacijom DP "Metohija remont" iz Peći. Podnosioci zahteva ističu da je kontinuiranim propustima na više nivoa, najpre od strane KAP, a zatim i PKVS za pitanja koja se odnose na KAP obesmišljeno svako pravo na sud i zakonitu odluku o pravu podnosilaca zahteva i potrebi zaštite tog prava. "*
24. *Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda da usvoji zahtev, kao prihvatljiv i da proglasi ništavnom i vrati na ponovno odlučivanje presudu [AC-I-16-0207-*

A0001-A0006] Žalbenog veća od 31. maja 2018. godine, kao i da utvrdi pravo podnosioca zahteva na 20% od privatizacije DP "Metohija remont" iz Peći i da naloži KAP da podnosiocima zahteva uvrsti u konačni spisak radnika koji ostvaruju pravo na isplatu dela od 20% od privatizacije DP "Metohija remont".

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, utvrđene Ustavom, dalje propisane Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7., člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

27. Sud se poziva na i član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]."

28. Sud se poziva i na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

29. Što se tiče ispunjavanja ovih uslova, Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu AC-I-16-0207-A0001-A0006 Žalbenog veća, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosioci zahteva su takođe naveli prava i slobode za koje tvrde da su povređena, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneli su zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.

30. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti propisanih u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39. (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može razmotriti zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39. (2), posebno propisuje:

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju."

31. Sud smatra da se navodi podnosioca mogu svesti na:

(i) povrede člana 24. Ustava povezano sa članom 14. EKLJP;

(ii) povrede člana 31. Ustava povezano sa članom 6. EKLJP i

(iii) povrede člana 46. Ustava.

(i) Što se tiče tvrdnji o povredama člana 24. Ustava povezano sa članom 14. EKLJP

A. Opšti principi u vezi sa diskriminacijom

32. Sud upućuje na sudsku praksu ESLJP koja kaže da „*diskriminacija predstavlja različito postupanje, bez objektivnog i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama*” (vidi: *Willis protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, paragraf 48, presude ESLJP od 11. septembra 2002. godine; *Bekos i Koutropoulos protiv Grčke* paragraf 63, presuda ESPLJ od 13. marta 2006. godine).
33. Da bi tvrdnje podnosioca zahteva u vezi diskriminacije bile uspešne, oni *inter alia* moraju da dokažu da se njihov položaj može smatrati sličnim sa položajem drugih lica koji su imali bolji tretman (vidi: *Fredin protiv Švedske* (no. 1), paragraf 60. ESLJP, presuda od 18. februara 1991. godine).

B. Primena gore navedenih načela na ovaj konkretan predmet

34. Sud primećuje da u prilog svojih tvrdnji u vezi sa diskriminacijom i nejednakim tretmanom podnosioci zahteva navode osporenu presudu Žalbenog veća u delu A-0003 koji se tiče F. M. u kojem delu se F.M. priznaje pravo na isplatu dela od 20% od privatizacije DP "Metohija remont".
35. Dalje, podnosioci zahteva tvrde da je za Žalbeno veće "*Potvrda ministarstva rada i socijalne zaštite bila dovoljna za utvrđivanje postojanja radnog odnosa u odnosu na Albance, a nedovoljna za podnosiocce ovog zahteva.*"
36. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu podneli ubedljive argumente da bi potkrepili svoje tvrdnje da su drugačije tretirani od strane Žalbenog veće u odnosu na stranke u postupku.
37. Sud je detaljno analizirao pomenutu presudu Žalbenog veća i ustanovio da Žalbeno veće nije "*različito postupalo, bez objektivnog i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama.*"
38. Prema tome, Sud primećuje da je ključni dokument kao osnov za priznavanje prava u slučaju A003 (žalba F.M.) bio dokument *kopija matične knjige zaposlenih* koji se odnosi na slučaj A003 (žalba F.M.), dok su podnosioci zahteva, podneli kopiju "*izvoda iz utvrđenih doprinosa*" penzijske uprave kao i neka druga dokumenta, ali ne i radnu knjižicu ili izvod iz matične knjige zaposlenih što predstavlja relevantan dokaz za dokazivanje radnog odnosa u DP "Metohija remont", kao što je bio slučaj u žalbi A003 (žalba F.M.).
39. Na osnovu gore navedenih činjenica i objašnjenja, Sud zaključuje da imamo različite okolnosti i različita prava stanja u poređenju podnosilaca zahteva i

navedenog radnika kojem je priznato pravo na isplatu dela od 20% od privatizacije DP "Metohija remont".

40. Stoga, Sud konstatuje da su tvrdnje podnosilaca zahteva o diskriminaciji i nejednakom postupanju učinjene od strane Žalbenog veća neosnovane, jer Žalbeno veće nije *"različito postupalo, bez objektivnog i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama."*

(ii) Što se tiče tvrdnji povrede člana i 31. Ustava povezano sa članom 6. EKLJP

41. Sud podseća da podnosioci smatraju da su KAP, kao i Specijalizovano i Žalbeno veće pogrešno tumačili materijalno pravo i da *"usmena rasprava nikada nije održana ni u jednom od sprovedenih postupaka, na koji način podnosiocima zahteva nije data mogućnost dokazivanja svog radnog odnosa."*
42. Zbog gore navedenog, podnosioci zahteva smatraju da im nije pružena adekvatna zaštita propisana zakonom, čime je došlo do *povrede iz „člana 31 Ustava [...] u vezi sa članom 6. (pravo na pravično suđenje) EKLJP."*
43. Sud ponavlja da nije funkcija Ustavnog suda da se bavi navodnim greškama u primeni odgovarajućih zakona navodno napravljenim od strane redovnih sudova, ukoliko ovakvom primenom nisu povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i EKLJP (vidi: *Garcia Ruiz protiv Španije*, paragraf 28, presuda ESLJP od 21. januara 1999. godine).
44. Sud smatra da su Specijalizovano i Žalbeno veće dali obrazložen odgovor na sve tvrdnje podnosilaca zahteva vezano za razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava.
45. Sud primećuje da je glavni razlog za odbijanje tužbe podnosilaca zahteva pred Specijalizovanim i Žalbenim većem bio ne postojanje adekvatnih dokaza u cilju dokazivanja njihovog radnog staža kod DP "Metohija remont", činjenica koja je u osporenoj presudi obrazložena.
46. Dovodeći navedene stavove u vezu sa činjenicama konkretnog predmeta, Sud primećuje da podnosioci zahteva ni u jednoj fazi postupka nisu zahtevali da se pozovu svedoci koji će pružiti činjenični iskaz ili druge dokaze tokom usmenog postupka navodeći njihova puna imena i prezimena kao što je predviđeno članom 36. stav 1. tačka 2. aneksa zakona o PKVS, pravo za koje podnosioci tvrde da im je uskraćeno.
47. Štaviše, Sud primećuje, da se ni Specijalizovano ni Žalbeno veće nisu mogli baviti ovim pitanjem iz razloga jer nije bilo zvaničnog zahteva za javnu raspravu i davanja iskaza svedoka. Sud, ovakav postupak Specijalizovanog i Žalbenog veća, ne nalazi nepravilnim ili proizvoljnim, a koji bi bio na štetu podnosilaca.
48. Shodno tome, Sud smatra da su Specijalizovano i Žalbeno veće poštovali svoju obavezu iz člana 31. stava 1. Ustava kao i iz člana 6. stava 1. EKLJP, zbog čega su neosnovani navodi podnosilaca zahteva da je osporenim odlukama povređeno pravo na pravično suđenje u tom segmentu.

49. Sud smatra da ništa u slučaju predstavljenom od strane podnosioca zahteva ne ukazuje da je postupak pred Specijalizovanim i Žalbenim većem bio nepravičan ili proizvoljan da bi Ustavni sud bio uveren da su podnosiocima zahteva uskraćene bilo kakve procesne garancije, što bi dovelo do povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje, garantovano članom 31. Ustava, odnosno članom 6. EKLJP-a.

(iii) Što se tiče tvrdnji povrede člana 46. Ustava

50. Sud podseća da podnosioci zahteva takođe navode da je osporena odluka doneta uz povredu slobode garantovane članom 46. [Zaštita imovine] Ustava. Međutim, podnosioci zahteva ove tvrdnje opravdavaju povredom prava na rad i navođenjem zakonskih normi koje regulišu tu oblast.
51. Sud podseća da član 46. Ustava ne garantuje pravo na sticanje imovine (vidi: *Van der Mussele protiv Belgije* paragraf 48, presuda ESLJP od 23. novembra 1983. godine; *Slivenko i ostali protiv Litvanije*, paragraf 121 presuda ESLJP od 9. oktobra 2003. godine).
52. Dalje, podnosioci zahteva mogu navesti povredu člana 46. Ustava samo u meri u kojoj se osporene odluke odnose na njihovu "imovinu"; u značenju ove odredbe "imovina" može biti "postojeća imovina", uključujući i potraživanja, na osnovu kojih podnosioci zahteva mogu tvrditi "legitimno očekivanje" da će dobiti efektivno uživanje nekog vlasničkog prava.
53. Ne može se reći da bilo kakva "legitimna očekivanja" nastaju tamo gde postoji spor oko pravilnog tumačenja i primene unutrašnjeg prava i tamo gde su podnesci podnosioca predstavki naknadno odbačeni od nacionalnih sudova (vidi: *Kopecký protiv Slovačke*, paragraf 50 presude ESLJP od 28. septembra 2004. godine).
54. Sud, dovodeći u vezu navode podnosioca zahteva sa navedenim načelima, primećuje da podnosioci zahteva nisu posebno obrazložili kršenje prava na imovinu niti su se konkretno pozvali na neko od načela sadržanih u članu 46. Ustava, već smatraju da je ovo njihovo pravo povređeno zato što su Specijalizovano i Žalbena veće pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primenili materijalno pravo, te da shodno tome oni nisu odlučivali o njihovom zahtevu za priznavanje prava na isplatu dela od 20% od privatizacije DP "Metohija remont".
55. Međutim, Sud je, razmatrajući ove navode u okviru člana 31. Ustava i člana 6. stava 1. EKLJP, već zaključio da su ti navodi očigledno neosnovani. Stoga, Sud smatra da nema ništa što u konkretnom slučaju ukazuje da podnosioci imaju opravdan zahtev u vezi sa kršenjem prava na imovinu iz člana 46. Ustava, niti je očigledno da je osporenim presudama, podnosiocima zahteva onemogućeno da ostvare svoje pravo.
56. U zaključku, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu izneli činjenice koje bi pokazale da su odluke redovnih sudova na bilo koji način uzrokovale ustavnu povredu njihovih prava garantovanih Ustavom.

57. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39. stav (2) Poslovnika.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1 i 7. Ustava i pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 20. juna 2019. god., je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatići

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

